

dr hab. inż. arch. Katarzyna Pluta, prof. uczelni
Katedra Projektowania Urbanistycznego i Krajobrazu Wiejskiego
Wydział Architektury
Politechnika Warszawska
ul. Koszykowa 55
00-659 Warszawa

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr inż. arch. Karoliny Kozłowskiej
pt. „*Kształtowanie przestrzeni miejskiej w kontekście poczucia bezpieczeństwa*
***jej użytkowników*”**

A.

1. Podstawa formalna opinii.

- Recenzja została wykonana na zlecenie Pani dr hab. inż. arch. Ewy Prusze-
wicz-Sipińskiej, prof. PP, Dziekana Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej.

2. Podstawa merytoryczna opinii.

- Recenzja została wykonana w oparciu o materiały dostarczone przez Panią
dr hab. inż. arch. Ewę Prusze-
wicz-Sipińską, prof. PP, Dziekan Wydziału Architektury
Politechniki Poznańskiej, a przygotowane przez p. mgr inż. arch. Karolinę Kozłowską:
- Rozprawa doktorska pt.: „Kształtowanie przestrzeni miejskiej w kontekście poczucia
bezpieczeństwa jej użytkowników”, przygotowana pod kierunkiem Promotorów:
Pana dr hab. inż. arch. Jerzego Suchanka, prof. PP,
Pana prof. dr hab. inż. arch. Zbigniewa K. Zuziaka,
Pana dr hab. inż. arch. Adama Rybki, prof. PRz,
oraz pod kierunkiem Promotora pomocniczego:
Pani dr inż. arch., inż. bud. Marzeny Banach.

B.

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr inż. arch. Karoliny Kozłowskiej
pt. „*Kształtowanie przestrzeni miejskiej w kontekście poczucia bezpieczeństwa jej*
***użytkowników*”.**

1. Uwagi ogólne

Układ pracy

Rozprawa doktorska p. mgr inż. arch. Karoliny Kozłowskiej jest opracowaniem
jednotomowym w formie wydruku komputerowego dwustronnego formatu A4, oprawionego
w twardą okładkę. Całość opracowania liczy 312 stron, w tym: tekst, Bibliografia (400 pozycji),
Spis rysunków (100 pozycji), Spis tabel (24 pozycje) Streszczenie w języku polskim i
angielskim oraz Załączniki (w tym Ankieta). Praca składa się ze Wstępu, 5 zasadniczych
Rozdziałów oraz Zakończenia (analiza wyników, weryfikacja tezy i problemów badawczych,
wnioski).

Problematyka badawcza

Tematem prezentowanej rozprawy są badania związane z kształtowaniem bezpiecznej przestrzeni miejskiej.

Wybór problematyki badawczej wpisuje się w aktualne trendy i nurty rozwojowe współczesnych miast. W związku z faktem, że coraz więcej ludności będzie w przyszłości żyło na terenach zurbanizowanych – kształtowanie bezpiecznych przestrzeni publicznych w miastach, zwłaszcza dużych – nabiera szczególnego znaczenia i staje się wyzwaniem dla projektantów działających w XXI wieku. Obecna sytuacja wymaga ciągłego poszukiwania współczesnych zasad kształtowania przestrzeni publicznych, zwłaszcza w procesach rewitalizacji istniejących przestrzeni, zgodnych ze współczesnymi ideami i prognozami rozwoju miast oraz opartych na wnioskach wyciągniętych z badań nad wybitnymi przykładami rozwiązań projektowych koncepcyjnych i zrealizowanych. Zaspokojenie dwóch ważnych potrzeb – bezpieczeństwa i wolności – przez użytkownika przebywającego we współczesnej przestrzeni publicznej, staje się obecnie coraz trudniejsze ze względu na zanik bezpieczeństwa lub wzmoczoną kontrolę zachowań. Dlatego przyszły mieszkaniec miast prawdopodobnie będzie musiał wybierać pomiędzy przebywaniem w niebezpiecznych przestrzeniach publicznych, ale z możliwością realizacji potrzeby wolności zachowań, a przebywaniem w przestrzeniach bezpiecznych, ale w dużym stopniu kontrolowanych. Dodać należy, że w badaniach dotyczących bezpieczeństwa w przestrzeniach miejskich niezbędne są oprócz rozmaitych analiz psychologicznych i socjologicznych – badania struktury przestrzennej danego miejsca, a nawet całego miasta.

Powyższe refleksje Recenzenta mają na celu podkreślenie faktu jak ważnego tematu badawczego podjęła się p. mgr inż. arch. Karolina Kozłowska. Potrzeba podjęcia pracy o rozwiązaniach w zakresie kształtowania bezpiecznej przestrzeni miejskiej, nie budzi wątpliwości i oznacza, że pracę p. mgr inż. arch. Karoliny Kozłowskiej uznaję za bardzo potrzebną.

Teza, cele badawcze, zakres i metodyka rozprawy

Na początku rozprawy pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska sformułowała następujące pytania badawcze:

- 1/Czy i w jaki sposób czynnik poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni jest uwzględniany we współczesnych badaniach, programach i działaniach w obszarze polityki miejskiej?
- 2/Jakie właściwości elementów strukturalnych przestrzeni zbudowanej miejskiej mogą wpływać na poczucie bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni?
- 3/ Jaka jest korelacja czynników stresogennych obiektywnie stwierdzonych z subiektywnymi odczuciami użytkowników przestrzeni?
- 4/Jakie wytyczne projektowe do działań reaktywnych, zapobiegawczych i transformacyjnych powinno się uwzględniać w lokalnej przestrzennej polityce miejskiej? (s.19)

Pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska sformułowała następującą tezę rozprawy doktorskiej:

„Poczucie bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni stanowi kryterium które w istotny sposób należy uwzględniać przy kształtowaniu bezpiecznej przestrzeni miejskiej” (s.19)

Autorka sformułowała także następujące hipotezy robocze rozprawy doktorskiej:

- 1/Istnieje duża współzależność czynników stresogennych obiektywnie stwierdzonych z subiektywnymi odczuciami użytkowników przestrzeni;
- 2/Właściwości elementów strukturalnych przestrzeni miejskiej mogą w dużym stopniu wpływać na poczucie bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni.

Pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska sformułowała następujące cele rozprawy doktorskiej:

- 1/ Określenie i zestawienie czynników stresogennych będących właściwością elementów strukturalnych przestrzeni zbudowanej miejskiej mogących wpływać negatywnie na stan poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni, a tym samym w konsekwencji osłabiać jakość życia, w tym spójność społeczną i dostępność przestrzenną;
- 2/ Uzyskanie wiedzy na temat poziomu rozpoznania problemu braku poczucia bezpieczeństwa w kontekście ogólnego podejścia do bezpieczeństwa i formowania zasad kształtowania bezpiecznej przestrzeni, ze szczególnym naciskiem na przestrzeń publiczną.

Pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska sformułowała także następujące cele aplikacyjne rozprawy doktorskiej:

- 1/ Wskazanie i zmapowanie możliwych stresorów przestrzennych na podstawie wyników badań przestrzennych i badań sondażowych w wyznaczonym obszarze śródmiejskim Rzeszowa;
- 2/ Określenie koniecznych zmian w obszarze czynników architektoniczno-urbanistycznych w celu poprawy poczucia bezpieczeństwa w tym fragmencie miasta. (s.20)

Cele pracy są sformułowane bardzo dobrze. Przyjęcie takich celów badawczych i konsekwentna ich realizacja widoczna w całej rozprawie w ujęciach ogólnych i szczegółowych już na początku daje możliwość stwierdzenia, że mamy do czynienia z bardzo wartościową całościową analizą czynnika poczucia bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej oraz rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych dotyczących kształtowania bezpiecznej przestrzeni publicznej i półpublicznej.

Struktura rozprawy jest czytelna i zrozumiała. Pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska czytelnie wyodrębniła i zrealizowała poszczególne etapy badawcze. Wyniki pracy oparte są na wieloletnich obserwacjach i badaniach, przeprowadzonych przez p. mgr inż. arch. Karolinę Kozłowską, których podstawą były: studia literatury (publikacji naukowych, materiałów konferencyjnych, ustaw, dyrektyw i źródeł internetowych), studia w terenie oraz różnorodne badania empiryczne (w tym ankiety). Podkreślić należy wielodyscyplinarny i kompleksowy charakter pracy.

Zakres terytorialny i czasowy badań jest przyjęty prawidłowo. Autorka powołuje się bardzo często na niezwykle trafną literaturę polską i zagraniczną, ukazującą rozmaite zagadnienia w zakresie tematu rozprawy. Przykłady do badań wybrane są poprawnie i wybór ten jest uzasadniony, podobnie jak wybór metod badawczych. Podkreślić należy zastosowanie własnej metody badawczej.

Pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska stwierdziła, że podjęcie badań w tym zakresie jest uzasadnione nie tylko ze względu na poszerzanie wiedzy, ale także z powodu wyraźnie widocznej luki w badaniach; zwłaszcza brak sformułowania i uporządkowania zasad bezpiecznego kształtowania przestrzeni miejskiej w Rzeszowie skłonił Autorkę do podjęcia próby ich określenia.

Struktura rozprawy

Wyniki badań przeprowadzonych przez p. mgr inż. arch. Karolinę Kozłowską zawarte są w kolejnych rozdziałach pracy:

Rozdział I pt. „Wstęp” zawiera: genezę i zasadność wyboru tematu, aktualność problematyki, określenie problemu naukowego, tezę i cel pracy, sprecyzowanie przedmiotu i zakresu badań, przedstawienie metod badawczych oraz struktury pracy.

Zakres problemowy pracy objął zdefiniowanie przestrzennych źródeł braku poczucia bezpieczeństwa wśród użytkowników przestrzeni miejskiej. Autorka rozpatruje problem bezpieczeństwa w ujęciu zarówno obiektywnym, jak i subiektywnym. Podmiotem badań Autorki są przede wszystkim piesi użytkownicy przestrzeni publicznych miast, których styczność z badaną przestrzenią ma charakter stały (mieszkańcy), powtarzalny (praca, szkoła, zakupy, przesiadanie się), ale też czasowy dla osób, które jedynie sporadycznie odwiedzają daną przestrzeń. Szczególnym adresatem są osoby dotknięte problemem wykluczenia przestrzennego, a w konsekwencji też społecznego, spowodowanego brakiem poczucia bezpieczeństwa (Autorka zalicza do tej grupy: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością fizyczną i psychiczną, kobiety i dzieci oraz osoby wykluczone społecznie).

Zakres terytorialny pracy objął przestrzenie zewnętrzne (na zewnątrz budynków), półpubliczne i publiczne, głównie w dużych miastach. Do analizy przypadków dobrych praktyk p. mgr inż. arch. Karolina Kozłowska wybrała wiele rozwiązań głównie z miast europejskich. Do badań szczegółowych Autorka wybrała analizy przestrzeni publicznych i półpublicznych (zewnętrznych) Rzeszowa najistotniejszych dla codziennego użytkowania. Pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska uzasadniła ten wybór następująco: w związku z niemożliwością określenia, ze względu m.in. na różnice w warstwie kulturowej, behawioralnej, emocjonalnej, uniwersalnych zasad, możliwych do zastosowania w odmiennych lokalizacjach geograficznych – obszar badań szczegółowych został ograniczony do miasta, które Autorka zna najlepiej (ma z nim najdłużej trwające i najmocniejsze relacje).

Zakres czasowy pracy objął analizę zagadnień współczesnych i prognoz dotyczących przyszłości, jak również analizę problemów zaistniałych w przeszłości, w przypadku których dystans czasowy (od kilkunastu do 60 lat) pozwala ocenić skutki podjętych wówczas działań projektowych.

Rozdział II pt. „POJĘCIA I PODEJŚCIA” zawiera charakterystykę następujących zagadnień: objaśnienie najważniejszych pojęć, podejścia, wybrane pojęcia w języku polskim i angielskim, spis najważniejszych akronimów. Celem rozdziału jest uporządkowanie wiedzy i pojęć aby ułatwić odbiór rozprawy doktorskiej.

Rozdział III pt. „STAN BADAŃ I LITERATURA” zawiera następujące zagadnienia: ogólną charakterystykę zagadnienia bezpieczeństwa, określenie progresywnej natury bezpieczeństwa i form bezpieczeństwa ważnych dla użytkowników przestrzeni miejskich, analizę stanu badań nad bezpieczeństwem i poczuciem bezpieczeństwa w przestrzeni zbudowanej w ujęciu emocjonalno-behawioralnym oraz w ujęciu kryminalnym, charakterystykę programów europejskich, programów i badań polskich oraz podsumowanie stanu badań.

W rozdziale Autorka podjęła próbę odpowiedzi na pytanie: czy i w jaki sposób czynnik poczucia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni jest uwzględniany we współczesnych badaniach, programach i działaniach w obszarze polityki miejskiej?

Istotne jest przedstawienie przez p. mgr inż. arch. Karolinę Kozłowską stanu badań nad bezpieczeństwem i poczuciem bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej zarówno w dziedzinie nauk społecznych, nauk o zdrowiu, jak i w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie Architektura i urbanistyka.

Autorka omówiła także przedstawione w literaturze podejście do bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa w kontekście międzynarodowej strategii Crime Prevention Through Environmental Design.

Rozdział III stanowi niezwykle cenny rozdział rozprawy.

Rozdział IV pt. „UWARUNKOWANIA PRAWNE” zawiera charakterystykę następujących zagadnień: prawodawstwa światowego, prawodawstwa europejskiego, prawodawstwa polskiego oraz uwarunkowań prawnych dotyczących miasta Rzeszów. Celem rozdziału jest przedstawienie współczesnego podejścia do czynnika bezpieczeństwa w przestrzeni zbudowanej w miejskiej polityce na czterech poziomach legislacji: międzynarodowym, europejskim, krajowym i lokalnym.

Rozdział V pt. „CZYNNIKI STRESOTWÓRCZE W PRZESTRZENI ZBUDOWANEJ” zawiera charakterystykę dwóch zagadnień: charakterystykę modelu stresu środowiskowego oraz określenie stresorów środowiska fizycznego (określenie stresorów w kategoriach przestrzennych, uwarunkowań przestrzennych stresorów społecznych oraz stresorów zależnych od szerszych właściwości otoczenia). Celem rozdziału jest odpowiedź na pytanie: jakie właściwości elementów strukturalnych przestrzeni zbudowanej miejskiej mogą wpływać na poczucie bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni?

W rozdziale znajdują się niezwykle interesujące analizy przykładów rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych w zakresie wpływu danej przestrzeni na obserwatora (wśród nich wyróżniają się analizy dwóch realizacji w Berlinie: Pomnika Ofiar Zagłady Żydów w Europie oraz Muzeum Żydowskiego). Bardzo wartościowe są także zaprezentowane fizyczne środki zabezpieczeń różnego rodzaju w przestrzeniach publicznych Berlina i Kopenhagi (bryły, drzewa, słupki, donice, barierki, meble miejskie, stojaki na rowery, itp.). W rozdziale bardzo ciekawe analizy i badania dotyczą wpływu formy budowli i podłogi urbanistycznej, użytych materiałów i ich barwy, a także wpływu zieleni na poczucie bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni miejskich.

Podsumowanie rozdziału zawiera tabelaryczne autorskie zestawienie stresorów przestrzennych (Tabela 5.3.1).

Rozdział VI pt. „ANALIZA KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ W KONTEKŚCIE POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA UŻYTKOWNIKÓW NA PRZYKŁADZIE RZESZOWA – METODA STUDIUM PRZYPADKU” zawiera następujące zagadnienia: analizę przestrzenną rozmieszczenia obszarów problemowych na obszarze miasta Rzeszowa, wyznaczenie i analizę lokalizacji z nasilonym problemem braku poczucia bezpieczeństwa.

Przedmiotem badań jest miasto Rzeszów ze szczególnym uwzględnieniem osiedla Śródmieście Północ. Na podstawie wielu materiałów i obserwacji p. mgr inż. arch. Karolina Kozłowska określiła osiedle Śródmieście Północ jako obszar zdegradowany (na podstawie lokalnego programu rewitalizacji dla gminy miasta Rzeszów, danych pozyskanych z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa oraz z osobiście pozyskanych danych z obserwacji). Wyznaczony obszar Autorka przebadła pod kątem występowania stresorów przestrzennych i społecznych, a następnie wyniki analiz poddała weryfikacji za pomocą badań sondażowych w postaci ankiety.

Badania na wyznaczonym obszarze Autorka przeprowadziła według własnej metody badawczej. Obejmowały one ocenę jakościową 12 wyznaczonych lokalizacji z wykorzystaniem autorskiego zestawienia stresorów przestrzennych i elementów przestrzeni fizycznej sprzyjających występowaniu stresorów społecznych. Wyniki Autorka zestawiała w macierzy porównawczej.

W końcowym etapie działań Autorka dokonała weryfikacji otrzymanych wyników badań i opracowała wnioski. Przy weryfikacji badań Autorka wykonała mapę poznawczą ukazującą stopień pokrycia wskazań subiektywnej oceny użytkowników i oceny własnej. W końcowym etapie weryfikacji badań Autorka wykonała przy użyciu korelacji liniowej Pearsona, sprawdzenie miary powiązań pomiędzy zmiennymi pozyskanymi z badań ankietowych i z oceny własnej.

Podejście przyjęte w tej części pracy pozwoliło Autorce wstępnie określić obszary w których są konieczne przeobrażenia struktury przestrzennej miasta.

Zastosowana sekwencja badań umożliwiła p. mgr inż. arch. Karolinie Kozłowskiej znalezienie odpowiedzi na pytanie: jaka jest korelacja czynników stresogennych obiektywnie stwierdzonych z subiektywnymi odczuciami użytkowników przestrzeni?

Rozdział VI stanowi najcenniejszy rozdział rozprawy.

Rozdział VII pt. „ZAKOŃCZENIE” zawiera następujące zagadnienia: analizę wyników, weryfikację tezy i problemów badawczych oraz wnioski. Rozdział ten stanowi syntezę uzyskanych wyników badań i całościowe podsumowanie omawianego tematu pracy. Autorka zweryfikowała słuszność tezy założonej we wstępie pracy oraz podała odpowiedzi na pytania badawcze. Opracowała także ostateczne wnioski podsumowujące wyniki przeprowadzonych badań.

Powiązanie analizy literatury, programów stworzonych dla przestrzeni bezpiecznych oraz badań terenowych w miastach europejskich z analizą i diagnozą architektoniczno-urbanistyczną określonych fragmentów przestrzeni publicznych Rzeszowa stanowi oryginalny wkład badawczy Autorki.

W poszczególnych częściach pracy p. mgr inż. arch. Karolina Kozłowska prezentuje wiele interesujących poglądów wartych przypominania, skomentowania, ale i skłonienia do dyskusji nad nimi:

1/Najważniejszym wnioskiem pani mgr inż. arch. Karoliny Kozłowskiej i jednocześnie zaleceniem w badaniach i w realizacji strategii zapewniania bezpieczeństwa we współczesnych miastach jest postulat holistycznego, wielodyscyplinarnego podejścia do tego problemu. W procesie tym jednym z najważniejszych działań powinno być badanie i kształtowanie struktury przestrzennej miast.

2/W rozprawie pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska zawarła niezwykle ważne stwierdzenie: elementy przestrzenne mogą wpływać na odczuwanie strachu przed przestępczością. Do istotnych elementów przestrzennych powodujących niskie poczucie bezpieczeństwa Autorka zaliczyła: brak dobrej widoczności danej przestrzeni, obecność zaułków, obecność płotów, niewystarczające sztuczne oświetlenie i inne. Ważne jest także wskazanie miejsc szczególnie wrażliwych na zaniedbanie i zdewastowanie przestrzeni, co wpływa na spadek poczucia bezpieczeństwa w danej przestrzeni.

3/Bardzo dobrze że pani mgr inż. arch. Karolina Kozłowska cytuje i popiera poglądy Kevina Lyncha i Kazimierza Wejcherta, mówiące o tym, że czytelne środowisko miejskie, w tym czytelne układy przestrzenne zarówno zapewniają bezpieczeństwo w przestrzeniach miejskich, jak również budują głębię i intensywność ludzkiego doświadczenia. Czytelność układów przestrzennych przejawia się w ich czytelnej kompozycji. Dzięki temu ludzie mają możliwość osiągnięcia emocjonalnej satysfakcji z życia w mieście oraz zintensyfikowania kontaktów międzyludzkich. Dobrze, że Autorka za czynniki wpływające na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa w przestrzeni uważa zarówno monotonię, jak i chaos przestrzenny.

4/Recenzent może zgodzić się z panią mgr inż. arch. Karoliną Kozłowską, że współczesne założenia architektoniczne i urbanistyczne mogą oddziaływać w różny sposób na pieszych użytkowników przestrzeni miejskich. Natomiast twierdzenie, że niektóre z nich wywołują duży stres jest dyskusyjne. Założenia mogą wywoływać zaniepokojenie, ciekawość, podziw, refleksje, ale nie duży fizyczny stres, który jest uczuciem bardzo negatywnym, a nawet ekstremalnym i związany jest z konkretnym zagrożeniem dla człowieka. Dodać należy, że w krajobrazie współczesnych miast zgodnie z koniecznością kształtowania indywidualnej tożsamości założeń architektonicznych i urbanistycznych - wprowadzanie elementów, które wywołują ciekawość i pozwalają nadać tożsamość danemu miejscu, a nawet dzielnicę jest pożądane. Taką budowlą jest Tańczący dom w Pradze, który stanowi akcent, a nawet dominantę przestrzenną tego fragmentu miasta.

5/Rozprawa może być pomocna we wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju w Polsce, w tym w doskonaleniu metod i strategii rewitalizacji zagrożonych obszarów w miastach, w szczególności w zakresie kształtowania bezpiecznych przestrzeni publicznych i półpublicznych.

2. Uwagi szczegółowe

1/Należy podkreślić dociekliwość badawczą Autorki, połączoną z umiejętnością analizy całości materiału badawczego oraz z umiejętnością formułowania syntez podsumowujących.

2/Na szczególne wyróżnienie zasługuje opracowanie własnej metody badawczej oraz powoływanie się bardzo często na niezwykle trafną literaturę polską i zagraniczną. W pracy zawarta jest bardzo dobra charakterystyka stanu badań z wielu dziedzin, praca ma charakter interdyscyplinarny.

3/Wśród wielu zalet pracy wymienić należy następujące: czytelność, jasność i logiczność wypowiedzi, dobry język i styl pracy, bogaty i dobrze dobrany materiał ilustracyjny, harmonijne łączenie zagadnień ogólnych i szczegółowych. Praca zawiera bardzo dobre interesujące autorskie analizy szczegółowe badanych przykładów.

4/W pracy bardzo dobrze dobrany został materiał ilustracyjny. Część graficzna pracy wykonana jest w postaci autorskich zdjęć realizacji, syntetycznych map, zestawień tabelarycznych, a także ilustracji źródłowych.

5/Uwagi techniczne:

-w przypadku publikacji pracy należy poprawić drobne błędy językowe i stylistyczne oraz uzupełnić informacje dotyczące ilustracji (podanie dat dostępu);

Te drobne uchybienia nie wpływają na pozytywną ocenę recenzowanej pracy.

3. Podsumowanie i wniosek końcowy.

Praca w sposób niezwykle rzetelny dzięki powołaniom na liczne źródła polskie i zagraniczne, badaniom interpretacyjnym oraz różnorodnym badaniom empirycznym przedstawia rozwiązania w zakresie kształtowania przestrzeni miejskiej w kontekście poczucia bezpieczeństwa jej użytkowników. Należy podkreślić interdyscyplinarność badań zawartych w pracy.

Podsumowanie w postaci „ZAKOŃCZENIE” uważam za dobrze sformułowane i przekonujące, co oznacza, że teza pracy została udowodniona i cele pracy zostały osiągnięte. Rozprawa doktorska pani mgr inż. arch. Karoliny Kozłowskiej jest istotną pozycją naukową, ukazującą jak skomplikowanym zadaniem jest badanie związków pomiędzy kształtowaniem przestrzeni publicznej i półpublicznej, a poczuciem bezpieczeństwa jej użytkowników. Praca jest istotnym głosem w trwającej obecnie dyskusji na temat kształtowania współczesnych przestrzeni publicznych oraz krajobrazu miast.

Rozprawa doktorska jest efektem wieloletnich studiów i własnych przemyśleń Autorki wspartych jej doświadczeniem zawodowym i znajomością literatury przedmiotu. Jest to praca zarówno aktualna jak i oryginalna. Temat pracy został dobrze wybrany, a równie dobrze skonstruowany plan pracy został poprawnie zrealizowany. W sumie uważam, że praca p. mgr inż. arch. Karoliny Kozłowskiej, spełnia wymagania stawiane w ustawie pracom doktorskim i może być dopuszczona do publicznej obrony.

Katarzyna Pluta
Warszawa, 14 listopada 2024 r.